

การมีส่วนร่วมกับความสำเร็จในการวางแผนพัฒนาเมือง

Engagement and the Success of Urban Planning Development

ขวัญชนก อำภา¹ วันชาติ ชาญวิชิต² สุรพงษ์ แสงเรณู³

Khwanchanok Ampha, Wanchart Chanwichit, Surapong Sangranoo

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงให้เห็นถึงความหมายและความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาเมือง โดยอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและผลสำเร็จที่เกิดขึ้นหลังจากใช้กระบวนการดังกล่าวจากกรณีศึกษาต่างๆ โดยการทบทวนวรรณกรรม ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาเมืองนั้น สิ่งสำคัญคือภาคประชาชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมหรือมีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาเมืองกับภาครัฐ เพื่อให้โครงการพัฒนานั้นๆ ประสบผลสำเร็จ ซึ่งกระบวนการดังกล่าวมีหลักการและระดับของกระบวนการมีส่วนร่วมที่แสดงให้เห็นถึงความเข้มข้น ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันในระดับสากล ตลอดจนความสำเร็จที่เกิดขึ้นหลังจากมีการนำกระบวนการดังกล่าวมาปรับใช้กับหลายพื้นที่ ซึ่งเมืองหลายแห่งที่ได้นำกระบวนการเหล่านี้ไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชน และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและขั้นตอนต่างๆ ในกระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อการวางแผนพัฒนาเมือง ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเมืองและชุมชนอันเกิดจากความต้องการของภาคประชาชนอย่างแท้จริง

คำสำคัญ (Keywords): การมีส่วนร่วม; การวางแผนพัฒนาเมือง; ความสำเร็จ

Abstract

This article aims to illustrate the meaning and importance of Engagement in urban development planning based on the process of public participation and the results achieved after using the process from various case studies by literature review. The results show that participation in urban development planning. It is very important that the public sector must participate or participate in government development projects. The results show that the method is successful. It is

Received: 2022-04-08 **Revised:** 2022-06-15 **Accepted:** 2022-06-30

¹ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด Faculty of Education, Roi-ET Rajabhat University.
Corresponding Author e-mail: khwanchanok.ampha1981@gmail.com

² คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด Faculty of Education, Roi-ET Rajabhat University

³ คณะนิติรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด Faculty of Law and Politics, Roi-ET Rajabhat University

recognized internationally, as well as after successful implementation in many regions. These processes are based on the situation of the community. Stakeholders to achieve development goals. Participation in urban development planning This will lead to the human needs of urban and community development.

Keywords: Engagement; Urban Planning development; Success

บทนำ (Introduction)

ในปัจจุบันขนาดพื้นที่เมืองมีการเปลี่ยนแปลงและขยายตัวเป็นอย่างมาก ทั้งนี้มีผลสืบเนื่องจากจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน อัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรโลกมีจำนวนมากขึ้นตลอดเวลา จากข้อมูลขององค์การสหประชาชาติ (UN) พบว่าข้อมูลจำนวนประชากรโลกเดือนมิถุนายนปี ค.ศ. 2015 ประชากรโลกมีจำนวนอยู่ที่ 7.3 พันล้านคน โดยเพิ่มขึ้นประมาณ 1 พันล้านคนจากปี ค.ศ. 2003 และ 2 พันล้านคนจากปีค.ศ. 1990 และมีการคาดการณ์ไว้ว่า ในปี ค.ศ. 2016 ประชากรโลกจะเพิ่มขึ้นประมาณ 83 ล้านคนและอยู่ที่ 8.5 พันล้านคน ในปี ค.ศ. 2030 ต่อเนื่องจนถึงปี ค.ศ. 2050 จะอยู่ที่จำนวน 9.7 พันล้านคน และ 11.2 พันล้านคน ในปี ค.ศ. 2100 (United Nations, 2015) ในขณะที่การเพิ่มขึ้นของมหานครหรือ megacities ซึ่งก่อให้เกิดจำนวนประชากรเมืองเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน จากรายงานขององค์การสหประชาชาติ (UN) พบว่า 2 ใน 3 ของประชากรโลกทั้งหมดจะอาศัยอยู่ใจกลางเมืองเนื่องด้วยความเป็นเมืองจะขยายออกมากขึ้น ในปี ค.ศ. 2050 จำนวนประชากรในมหานคร จะเพิ่มขึ้นอีก 2.5 พันล้านคน โดยใน 2.5 พันล้านคนนี้ ร้อยละ 37 มาจากภูมิภาคเอเชียและแอฟริกา คือ ประเทศจีน อินเดีย และไนจีเรีย ทำให้ในปีค.ศ. 2050 จะมีประชากรมากกว่า 6 พันล้านคน ที่อาศัยอยู่ในมหานครทั่วโลก ส่งผลให้จำนวนมหานครทั่วโลกเพิ่มขึ้นตามไปด้วย โดยตั้งแต่ปีค.ศ. 1990 ได้มีจำนวนของมหานครเพียง 10 แห่งเท่านั้น ซึ่งมีคนอาศัยอยู่ประมาณ 10 ล้านคน

แต่ในปัจจุบัน จำนวนของมหานครได้เพิ่มขึ้นเป็นเท่าตัว จากปีค.ศ. 2014 ที่มีมหานครอยู่ที่ 28 แห่งทั่วโลก โดยมีจำนวนประชากรอยู่ที่ 453 ล้านคนหรือประมาณร้อยละ 12 ของจำนวนผู้อยู่อาศัยเมืองของโลก ใน 28 เมืองมหานครนั้น 16 แห่ง อยู่ภูมิภาคเอเชีย 4 แห่ง อยู่ภูมิภาคลาตินอเมริกา อยู่ภูมิภาคยุโรปและภูมิภาคแอฟริกาอย่างละ 3 แห่งและอีก 2 แห่ง ที่ภูมิภาคอเมริกาเหนือ โดยที่มหานครโตเกียวยังคงอันดับความเป็นเมืองที่มีประชากรรวมกันมากที่สุดในโลกด้วยจำนวนประชากรเมืองทั้งสิ้น 38 ล้านคน ตามมาด้วยมหานครเดลีจำนวน 25 ล้านคน เซี่ยงไฮ้ และเม็กซิโกซิตี 23 ล้านคน มุมไบและเซาเปาโล 21 ล้านคน และมีการคาดการณ์ว่า ปีค.ศ. 2030 13 มหานครแห่งใหม่จะเกิดขึ้นในภูมิภาคที่มีการพัฒนาน้อย แม้ว่าประชากรของโตเกียวจะมีการคาดการณ์ว่าลดลงก็ตาม แต่ก็ยังคงไว้ซึ่งเมืองที่มีประชากรมากที่สุดในโลกในปีค.ศ. 2030 อยู่ที่ 37 ล้านคน ใกล้เคียงกับเดลี ซึ่งมีอยู่ที่ประมาณ 36 ล้านคน โดยมหานครแห่งใหม่จะเกิดขึ้นในภูมิภาคที่มีการพัฒนาน้อย รวมทั้งเมืองหลวงต่างๆ เช่น กรุงเทพมหานคร โบโกตา ลิมา และลูอันดา รวมกันมากกว่า 7 แห่งในภูมิภาคเอเชียและ 2 แห่งในภูมิภาคแอฟริกา (United Nations, 2014) จาก

ข้อมูลดังกล่าวพบว่าการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรทั้งโลกและประชากรในเขตพื้นที่เมืองได้เพิ่มจำนวนมากขึ้นตลอดเวลา และการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องของจำนวนประชากรเหล่านี้ ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา โดยเฉพาะพื้นที่เมืองที่มีการกระจุกตัวของประชากรอย่างหนาแน่น เช่น ปัญหาความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมเมือง ปัญหาขยะล้นเมือง น้ำเน่าเสีย ปัญหาจราจรติดขัด หากไม่มีการวางแผนพัฒนาเมืองอย่างดีพอ ปัญหาเหล่านี้ก็จะยิ่งสะสมและไม่สามารถแก้ปัญหาเพื่อตอบสนองความเป็นอยู่และสภาพแวดล้อมที่ดีของคนที่อยู่อาศัยอยู่ในเมืองได้

จากปัญหาดังกล่าวที่มีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ ตามจำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้นักวิชาการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการวางแผนพัฒนาเมืองและการจัดการคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชากรโดยเฉพาะประชากรเขตเมือง เพื่อให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชากรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีความสะดวกสบายมากขึ้น ในการร่วมแก้ปัญหาเมืองดังกล่าวผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการร่วมแก้ปัญหาและวางแผนพัฒนาเมืองไม่ได้มีเพียงแค่นักวิชาการและนักวางแผนพัฒนาเมืองเท่านั้น หากแต่ผู้ที่เป็นเจ้าของพื้นที่หรือประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เมืองจำเป็นต้องมีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามาร่วมสร้าง ร่วมคิด ร่วมแก้ปัญหาด้วย หรือที่นิยมเรียกกันว่ากระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน เช่น การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดให้ประชาชนเข้าไปร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์ นโยบาย กระบวนการบริหารและตัดสินใจของท้องถิ่น เพื่อผลประโยชน์ของประชาชนโดยรวมอย่างแท้จริง ทั้งนี้ต้องอยู่บนพื้นฐานของการที่ประชาชนจะต้องมีอิสระทางความคิด มีความรู้ความสามารถในการกระทำ และมีความเต็มใจที่จะเข้าร่วมต่อกิจกรรมนั้นๆ โดยหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนจะต้องมีลักษณะการเข้าร่วมอย่างครบวงจรตั้งแต่ต้นจนถึงสิ้นสุด ไม่ใช่เป็นการจัดเวทีการมีส่วนร่วมครั้งเดียว (อรทัย ก๊กผล, 2552)

ในระยะหลังพบว่ากระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนซึ่งใช้คำว่า Public Participation อย่างเป็นที่แพร่หลาย โดยมีหลักการต่างๆ เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการร่วมพัฒนา ร่วมแก้ปัญหา สมาคมนานาชาติด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน (International Association of Public Participation) ได้แบ่งระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนออกเป็น 5 ระดับ ซึ่งในทางทฤษฎีแล้วประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจการสาธารณะในทุกๆ ระดับ นับตั้งแต่ร่วมรับรู้ (Inform) ร่วมแสดงความคิดเห็น (Consult) ร่วมเกี่ยวข้อง (Involve) ร่วมทำ (Collaborate) และร่วมตัดสินใจ (Empower) หรือในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การวางแผนการดำเนินการการรับผลและการประเมินผล (Cohen and Uphoff, 1980)

ในขณะที่กระบวนการวางแผนพัฒนาเมืองจำเป็นต้องมีการใช้ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนด้วยเช่นเดียวกัน ดังนั้นกระบวนการมีส่วนร่วมแบบเดิมๆ ที่เคยนำมาใช้ อาจไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร จึงมีการนำกระบวนการมีส่วนร่วมที่มีความเข้มข้นและประชาชนรู้สึกถึงการเข้าไปมีความผูกพันกับโครงการพัฒนาเมืองนั้นๆ ดังนั้นการมีส่วนร่วมในลักษณะดังกล่าว จึงมีการใช้คำว่า “Engagement” หรือการมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นวิธีการสำคัญซึ่งจะทำให้กระบวนการวางแผนพัฒนาเมืองประสบผลสำเร็จได้ จากการศึกษาแผนงานโครงการในหลายพื้นที่พบว่ามีเมืองหลายแห่งได้นำกระบวนการนี้ไปประยุกต์ใช้เพื่อก่อให้เกิดผลสำเร็จในการวางแผนพัฒนาเมือง หรือการสร้าง

ยุทธศาสตร์การพัฒนาเมือง โดยนำไปเป็นวิธีการที่สำคัญในขั้นตอนของกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนนั่นเอง

ดังนั้นบทความชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์คือเพื่อชี้ให้เห็นถึงความหมายและความสำคัญของการมีส่วนร่วม ในบริบทของ Engagement การศึกษาการมีส่วนร่วมในด้านที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการวางแผนพัฒนาเมือง และข้อเสนอแนะการนำกระบวนการดังกล่าว เพื่อการนำไปสู่การวางแผนพัฒนาเมืองให้ประสบผลสำเร็จ

ความหมายและความสำคัญของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วม หรือ Engagement เป็นลักษณะของคำที่นำมาใช้อย่างแพร่หลายในเวลาไม่นานนัก โดยตามความหมายในพจนานุกรม The Oxford Advance Learner's Dictionary (2000) ได้ให้ความหมายของ “Engagement” เอาไว้ว่า “an arrangement to do something at a particular time, especially something official or something connected with your job or Being involved : being involved with subject/ something in an attempt to understand them/it” เป็นการจัดการทำบางสิ่งในเวลาใดเวลาหนึ่ง โดยเฉพาะบางสิ่งที่มีติดต่อกับงาน หรือหมายถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมกับบางสิ่งและพยายามเข้าใจในสิ่งนั้นๆ (Oxford Advance Learner's Dictionary, 2000)

ในขณะที่มีผู้อธิบายคำว่า “Engagement” มาจากคำในภาษาฝรั่งเศสคือ “engagé” ที่หมายถึง มุ่งมั่น และ “l’engagement” ที่แปลว่า ข้อผูกพัน “engagé” (adjectif) : “in action” , “(politically) committed” (nom masculin) ซึ่งหมายความว่า “volunteer” (อาสาสมัคร) คำว่า “engage” สามารถเป็นได้ทั้งคำคุณศัพท์ (adjectif) ซึ่งมีความหมายหนึ่งว่า “in action” (ที่ลงมือกระทำ) (Cassell's New French-English, English-French Dictionary, 1965) และ “(politically) committed” (มีพันธสัญญา/ความรับผิดชอบ (ทางการเมือง) (French-English, English-French Dictionary, 2002, หน้า 367) และเป็นได้ทั้งคำนามเพศชาย (nom masculin) ซึ่งหมายความว่า “volunteer” หรือ อาสาสมัคร (Harrap's Standard French and English Dictionary, 1958) ในขณะที่คำว่า “engagement” แปลว่า “commitment” หมายถึง พันธกิจ, พันธสัญญา, ข้อผูกมัด และมีคำพ้องกันคือคำว่า “responsabilité” หมายถึง ความรับผิดชอบ อีกด้วย (Collins French Dictionary Plus Grammar, 2000)

Christopher S. Queen ได้อธิบายความหมายของ Engagement ไว้ว่า “Engagé” : It seems likely that the French term “engagé”, meaning politically outspoken or involved, was common among activist intellectuals in French Indochina long before the 1960s. (Christopher S. Queen, 1996) หมายถึง การพูดจาเปิดเผยหรือเกี่ยวข้องทางการเมือง ซึ่งเป็นคำที่นิยมใช้กันทั่วไปในหมู่ปัญญาชนที่เป็นนักปฏิบัติการทางสังคม ในอินโดจีนของฝรั่งเศสในช่วงปีค.ศ. 1960

นอกจากนี้ Donald Rothberg ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า “to be “engaged” is to actualize one's freedom by both acknowledging one's inescapable involvement in the world and deliberately and explicitly making commitments” (Donald Rothberg, 1998) โดย “engage” เป็นคำสำคัญในหมู่ปัญญาชนฝรั่งเศสที่ใช้ในวาทกรรมทางการเมืองช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 (เกิดขึ้นระหว่างค.ศ. 1939-1945) ซึ่งคำนี้มีความเชื่อมโยงกับแนวคิดของสำนักปรัชญาแบบ “อัตถิภาวนิยม” (existentialism) ของ ฌอง ปอล ซาร์ท (Jean-Paul Sartre, 1905-1980) คือ มนุษย์มีเสรีภาพในทุกสิ่ง มีความเป็นอิสระในการแก้ปัญหา และการมีส่วนร่วมโดยเฉพาะเรื่องการเมือง ดังนั้น “engagement” : “commitment” “responsabilité” มีนัยที่สืบทอดไปในทิศทางเดียวกัน นั่นคือแสดงให้เห็นถึงการเข้าไปเกี่ยวข้องหรือมีส่วนร่วมในเรื่องทาง “โลก” เช่น เรื่องของการเมืองด้วยกันทั้งสิ้น ตลอดจนมีการนำคำว่า “Engagement” มาใช้ในหลายๆบริบทและหลายวงการด้วยกัน เช่น ในแวดวงธุรกิจ เช่น Employee engagement, customer engagement (ความผูกพันกับองค์กร) Engagement Buddhism, University of engagement, Community engagement (พันธกิจสัมพันธ์), Public engagement เป็นต้น

ดังนั้นคำว่า “Engagement” หรือการมีส่วนร่วม จึงหมายรวมถึง การเข้าไปมีส่วนร่วมหรือไปเกี่ยวข้อง กับบางสิ่งบางอย่าง หรือการนำตัวเองเข้าไปมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในเรื่องนั้นๆ ซึ่งปัจจุบันมีการนำคำดังกล่าวไปใช้ร่วมกับคำอื่นๆ ตามวัตถุประสงค์ในกระบวนการทำงานในกลุ่มต่างๆ เช่น ทางศาสนา ทางธุรกิจ การศึกษา และไม่เว้นแต่จะใช้ในทางการวางแผนพัฒนาเมืองด้วยเช่นกัน

แนวความคิดการมีส่วนร่วมหรือ “Engagement” กับกระบวนการวางแผนพัฒนาเมือง

จากที่กล่าวมาแล้วว่าได้มีการนำ “Engagement” หรือการมีส่วนร่วม มาใช้ในวงการต่างๆ มากมาย โดยเฉพาะการนำมาใช้ในส่วนของการมีคนหรือประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน สำหรับกระบวนการวางแผนพัฒนาเมืองก็เช่นกัน จำเป็นต้องอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นอย่างมาก ซึ่งการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนเป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้การวางแผนพัฒนาเมืองบรรลุผลสำเร็จได้ เนื่องจากมีหลายแห่งได้นำกระบวนการดังกล่าว เข้ามาช่วยในการวางแผนพัฒนาเมือง ไม่ว่าจะเป็น Community Engagement หรือการมีส่วนร่วมของชุมชน หรือ Public Engagement ซึ่งหมายถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยทั้งสองคำนี้ มีระดับและกระบวนการในการเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาเมืองให้ประสบความสำเร็จที่มีความแตกต่างกัน

ในด้านของ Community Engagement หรือการมีส่วนร่วมของชุมชน ทางสมาคมนานาชาติด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน (International Association of Public Participation) หรือ IAP² ได้นิยาม Community Engagement เอาไว้คือ “Community engagement, or public participation as it is often referred to, is defined by the International Association of Public Participation as any process that involves the public in problem-solving or decision making and uses the public input to make more informed

decisions. This includes decisions that directly impact upon living, working, playing, studying, using services and doing business within the City.” (Council, 2012) เป็นกระบวนการใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับประชาชนในการแก้ปัญหาหรือการตัดสินใจและการให้ข้อมูลสาธารณะเพื่อการให้ข้อมูลในการตัดสินใจที่มากขึ้น รวมถึงการตัดสินใจที่มีผลกระทบโดยตรงต่อการดำรงชีวิต, การทำงาน, การละเล่น, การศึกษา, การทำธุรกิจและการใช้บริการ ในเขตเมือง

Community Engagement หรือการมีส่วนร่วมของชุมชน มากกว่าการแค่ให้คำปรึกษา แต่หมายรวมถึงการให้ข้อมูล (Inform) การให้คำปรึกษา (Consult) การเข้าไปเกี่ยวข้อง (Involve) ร่วมแสดงความคิดเห็น (Collaborate) และการให้อำนาจ (Empower) (Council, 2012) นั้นหมายถึงระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชนที่คุ้นเคยอยู่บ่อยนั้นตามทฤษฎีกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนทั้ง 8 ระดับของ Sherry R. Arnstein ตามระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนจากน้อยที่สุดไปถึงมากที่สุด ได้แก่ ขั้นตอนการบงการ (Manipulation) ขั้นตอนการบำบัด (Therapy) ขั้นตอนการให้ข้อมูล (Informing) ขั้นตอนการปรึกษาหารือ (Consultation) ขั้นตอนการซื้อใจ (Placation) ขั้นตอนการเป็นหุ้นส่วน (Partnership) ขั้นตอนการแบ่งอำนาจ (Delegated Power) และขั้นตอนการควบคุมโดยประชาชน (Citizen Control) ทั้งนี้ในขั้นตอนการบงการและ ขั้นตอนการบำบัดถือว่าเป็นระดับที่ประชาชนยังไม่มีส่วนร่วมใดๆ ทั้งสิ้น (Nonparticipation) สำหรับขั้นตอนการปรึกษาหารือขั้นตอนการให้ข้อมูล และขั้นตอนการซื้อใจถือว่าเป็นระดับที่ภาครัฐให้ประชาชนมีส่วนร่วมพอเป็นพิธี (degree of tokenism) และระดับที่ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงนั้นเริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการเป็นหุ้นส่วน ขั้นตอนการแบ่งอำนาจ ไปจนถึงขั้นสูงสุดคือขั้นตอนการควบคุมโดยประชาชน ซึ่งถือว่าเป็นระดับที่พลเมืองมีอำนาจ (Degree of citizen power) (Johnson & Hummel, 2006) ในขณะที่ระดับของ Community Engagement คือการให้ข้อมูล (Inform) การให้คำปรึกษา (Consult) การเข้าไปเกี่ยวข้อง (Involve) ร่วมแสดงความคิดเห็น (Collaborate) และการให้อำนาจ (Empower) (Council, 2012) ซึ่งเป็นระดับที่แสดงให้เห็นถึงการเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงตั้งแต่ขั้นตอนแรกๆ โดย International Association for Public Participation (2007) ได้จำแนกการมีส่วนร่วมของประชาชนออกเป็น 5 ระดับคือ การร่วมรับรู้ การร่วมแสดงความคิดเห็น การร่วมมีบทบาท การร่วมทำและการร่วมตัดสินใจ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) การร่วมรับรู้ หรือการให้ข้อมูล (Informing) ถือได้ว่าเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับพื้นฐาน เกิดจากการให้ข้อมูล (Inform) เพื่อให้เข้าใจสภาพปัญหา ทางเลือก โอกาส หรือวิธีแก้ปัญหาในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างสม่ำเสมอ โดยกระทำผ่านสื่อต่างๆ ป้ายประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ ใบปลิว เว็บไซต์ หรือการจัดแสดงผลงาน (Open House)

2) การร่วมแสดงความคิดเห็น หรือการขอคำปรึกษา (Consulting) คือการที่องค์กรภาครัฐปรึกษากับประชาชนในด้านของการวิเคราะห์ ข้อเสนอ ทางเลือก หรือการตัดสินใจขององค์กร ภาครัฐนั้นอย่างไร โดยวิธีการที่นิยมใช้คือการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ได้แก่ การสำรวจความคิดเห็น การอภิปรายกลุ่ม การจัดการประชุม เป็นต้น

3) การร่วมมีบทบาท หรือการให้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Involving) หมายถึงการที่องค์กรภาครัฐดำเนินกิจกรรมร่วมกับภาคประชาชนโดยตรง หรือเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการเรื่องใดเรื่องหนึ่งในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้มั่นใจว่าได้ตอบสนองความคิดเห็นและความมุ่งหวังของประชาชนอย่างแท้จริงและสามารถแสดงออกได้หลายรูปแบบ

4) การร่วมทำ หรือการร่วมมือ (Collaborating) หมายถึงการร่วมดำเนินการกับประชาชนในการกำหนดแผนการ การเสนอวิธีการหรือแนวทางในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งมักปรากฏในรูปแบบคณะกรรมการที่ปรึกษาภาคประชาชน (Citizen advisory committee) การหาฉันทามติ (Consensus building) หรือการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วม (Participation decision-making) เป็นต้น

5) การร่วมตัดสินใจ หรือการให้อำนาจ (Empowering) ถือเป็นขั้นสูงสุด เพราะถือว่าการให้อำนาจ (Empowerment) ในการตัดสินใจในขั้นตอนสุดท้ายก่อนการดำเนินการและมติที่ได้ก็จะนำไปปฏิบัติต่อ โดยมากจะใช้วิธีการให้ออกเสียง (Ballots) หรือคณะกรรมการตัดสินใจที่เป็นพลเมือง (Citizen juries)

การมีส่วนร่วมของชุมชน หรือ Community Engagement เป็นการวางแผนขอกระบวนการสองทางโดยเฉพาะเจาะจง การระบุกกลุ่มของประชาชนที่เปิดโอกาสขึ้นเพื่อเกิดการตัดสินใจ เป็นกระบวนการที่อยู่ภายใต้หัวข้อที่อาจจะเกิดผลกระทบกับกลุ่มชุมชนหรือเป็นเรื่องที่น่าสนใจ (Hume city council, 2009) นอกจากนี้ยังมีหลักในการ Community Engagement เพื่อให้ประสบผลสำเร็จโดยเฉพาะในด้านของการวางแผนพัฒนาเมือง ดังนี้ (City of Guelph, 2015)

1) การรวมเข้าด้วยกัน (Inclusive): กระบวนการของการออกแบบเมืองเพื่อการมีส่วนร่วม โดยสมาชิกของชุมชนมีโอกาสให้เหตุผลและพัฒนาในมุมมองของความสมดุล เมืองสามารถสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยใช้กิจกรรมในการรวมความหลากหลายของผู้เข้าร่วม

2) การเข้ามาร่วมกันแต่แรก (Early Involvement): หากเป็นไปได้ชุมชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมกับเมืองตั้งแต่ต้นและอยู่ในกระบวนการมีส่วนร่วม ซึ่งผู้มีส่วนได้เสียต้องมีเวลาเข้ามาเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องที่กำลังจะทำและผู้เข้าร่วมต้องมีความกระตือรือร้น

3) การเข้าถึงการตัดสินใจ (Access to Decision Making): กระบวนการออกแบบเมืองต้องเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมมีส่วนในการตัดสินใจในโครงการ

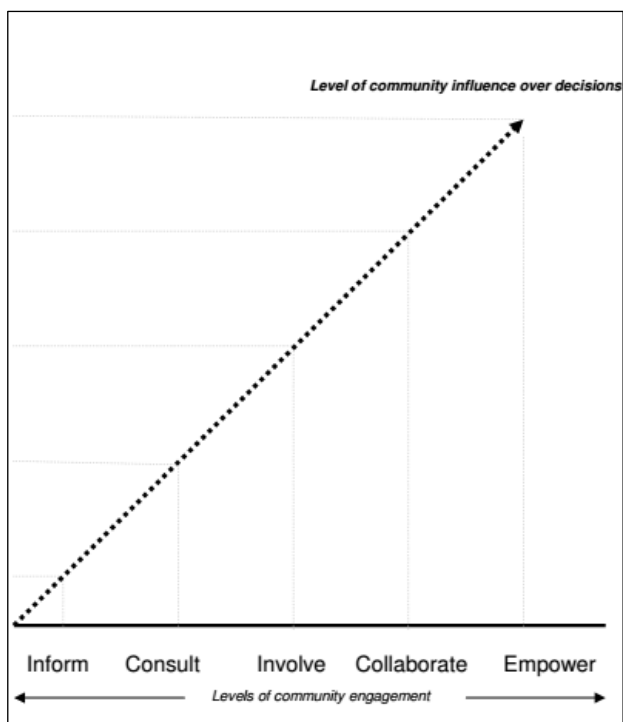
4) วิธีการประสานงาน (Coordinated Approach): เมืองจะต้องมีการประสานกิจกรรมในการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อให้เกิดผลต่อทั้งเมืองและชุมชน

5) ความโปร่งใสและความรับผิดชอบ (Transparent and Accountable): กระบวนการ Engagement หรือการมีส่วนร่วมในการออกแบบเมืองนั้น ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต้องเข้าใจในบทบาทของตนเอง และระดับของการมีส่วนร่วม ตลอดจนผลที่ได้รับจากกระบวนการดังกล่าว

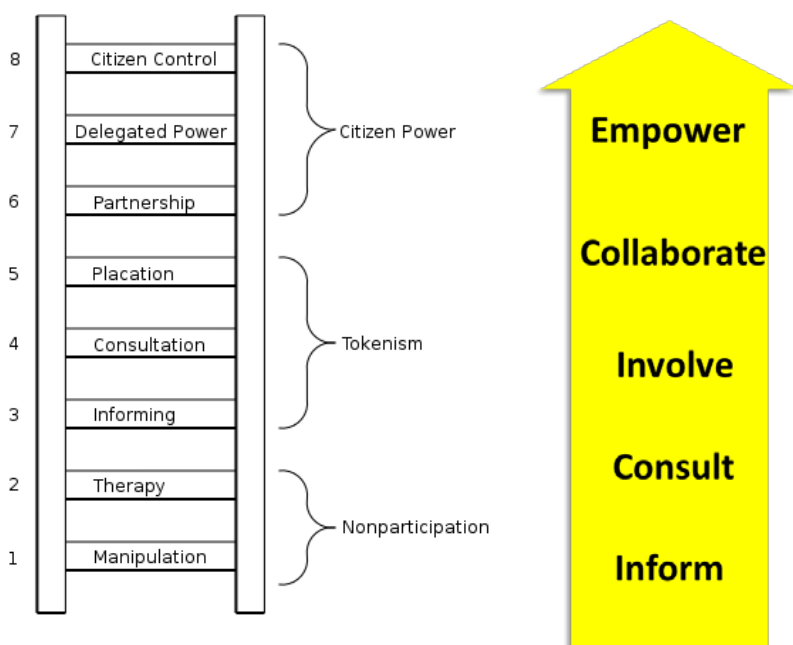
6) มีการเปิดเผยและติดต่อสื่อสารตามเวลา (Open and Timely Communication): เมืองต้องจัดหาข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย ถูกต้อง ตรงตามวัตถุประสงค์ เข้าใจง่าย เข้าถึงได้และมีความสมดุลกัน

7) มีความน่าเชื่อถือและความเคารพ (Mutual Trust and Respect): ในกระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาเมือง ต้องมีความเท่าเทียมและเคารพซึ่งกันและกัน ส่งเสริมความเข้าใจระหว่างมุมมองการขับเคลื่อน ทำให้รู้สึกถึงคุณค่าและความสนใจ

นอกจากนี้ในการวางแผนพัฒนาเมืองยังนิยมนำการมีส่วนร่วมหรือ Engagement มาใช้ในกระบวนการที่เรียกว่า Public Engagement หรือการมีส่วนร่วมภาคประชาชน ซึ่งในหลายแห่งได้นำหลักการดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการให้ประชาชน หรือในลักษณะของตัวบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาเมือง สามารถแก้ไข ปรับปรุงชุมชนหรือเมืองของตนเองให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น Public Engagement หรือการมีส่วนร่วมภาคประชาชน อยู่บนพื้นฐานของความเชื่อว่าการมีอยู่ของคนและต้องการให้มีการพูดคุยเพื่อให้เกิดการตัดสินใจที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของพวกเขา ตลอดจนการจัดหาหนทางทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นการตอกย้ำการปฏิบัติในขณะปัจจุบันและมีความเป็นประชาธิปไตย นำมาซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยแท้จริง ตลอดจนการพูดคุย สนทนากันระหว่างพลเมืองและภาครัฐบาล (Kamloops, 2013) ซึ่งมีแนวทางในการดำเนินงานดังนี้ 1) ขั้นตอนการเริ่มต้น มีการกำหนดโครงการ หัวเรื่อง โอกาสและการตัดสินใจในเรื่องที่ต้องการจัดทำ จากนั้นร่างข้อจำกัดที่ต้องควบคุมในขั้นตอนของการตัดสินใจ ตลอดจนระบุผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายนอกและภายใน (The internal and external stakeholders) ซึ่งเป็นการเลือกใช้ระดับของการมีส่วนร่วม ข้อจำกัดของเวลาและความเป็นไปได้ในทรัพยากรที่มีอยู่ รวมทั้งความเป็นไปได้ของทีมงานและงบประมาณ 2) การกำหนดยุทธศาสตร์ โดยเป็นการระบุขั้นตอนของเป้าหมายและวัตถุประสงค์ มีการเลือกใช้ระดับของการมีส่วนร่วม ตลอดจนเลือกวิธีการมีส่วนร่วมหรือการ Engagement ที่จะนำไปใช้ในกระบวนการมีส่วนร่วม 3) การวางแผนเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ เป็นการระบุความต้องการทางด้านโลจิสติกส์ รวมทั้งสร้างการติดต่อสื่อสารและสื่อต่างๆ ตลอดจนระบุงบประมาณของการมีส่วนร่วมภาคประชาชน (Public Engagement) และควบคุมการมีส่วนร่วมให้เป็นไปในทิศทางที่ได้กำหนดไว้ 4) ขั้นตอนการตัดสินใจ โดยการทบทวนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เข้ามามีส่วนร่วม รวมทั้งข้อมูลข่าวสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ 5) การรายงานผลของการติดต่อสื่อสารและการปฏิสัมพันธ์ โดยการแจ้งข้อมูลกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในเรื่องของผลลัพธ์ที่ได้ เพื่อประกอบการตัดสินใจในการดำเนินงานขั้นตอนถัดไป และ 6) ขั้นตอนการประเมินผล เป็นการรายงานผลความสำเร็จและความท้าทายของกระบวนการมีส่วนร่วมภาคประชาชน (Public Engagement) เป็นอย่างมาก ซึ่งเป็นการถ่ายทอดข้อมูลและสรุปผลที่ได้ให้กับภาคประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทั้งหมด (Kamloops, 2013)

ภาพที่ 1 ระดับของ Community Engagement

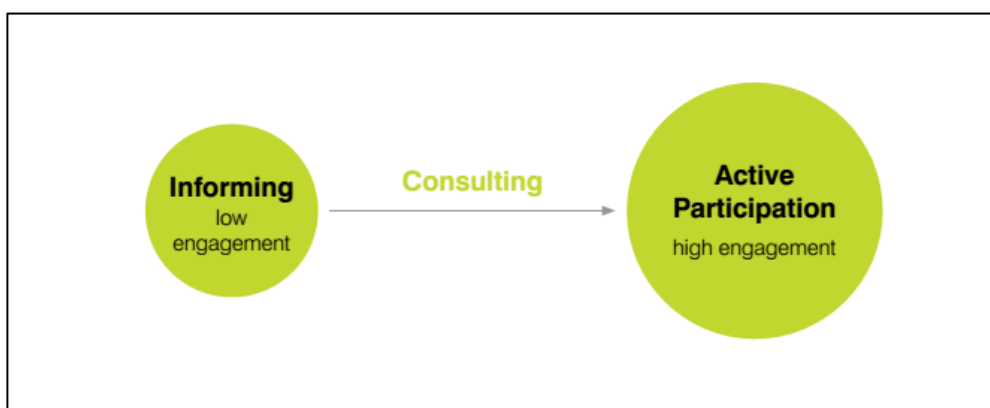

ภาพที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนโดย Sherry R. Arnstein และระดับของการมีส่วนร่วม (Engagement)

การมีส่วนร่วมกับความสำเร็จในการวางแผนพัฒนาเมือง

จากการวางแผนพัฒนาเมืองโดยการนำกระบวนการมีส่วนร่วมหรือ Engagement เข้ามาช่วยในการมีส่วนร่วมของประชาชน ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมกับชุมชน (Community Engagement) หรือ การมีส่วนร่วมกับภาคประชาชนโดยตรง (Public Engagement) ซึ่งมีกระบวนการและวิธีการต่างๆ ดังที่ได้เสนอมมาแล้วข้างต้น หลายประเทศได้นำขั้นตอนดังกล่าว ไปร่วมวางแผนพัฒนาเมืองและประสบผลสำเร็จ ตัวอย่างเช่น เมืองซิดนีย์ รัฐนิวเซาท์เวลส์ ประเทศออสเตรเลีย ได้นำการมีส่วนร่วมกับชุมชนหรือ Community Engagement ไปใช้เพื่อการวางแผนพัฒนาเมือง โดยมีการวางแผนไว้ว่าเมืองซิดนีย์จะเป็นเมืองยั่งยืนภายในปีค.ศ. 2030 (Sustainable Sydney, 2030) และมีวิสัยทัศน์ของเมืองคือ Green, Global, Connected โดยใช้กลยุทธ์การพัฒนาเมืองโดยใช้การมีส่วนร่วมของชุมชนหรือ The Community Engagement เพื่อเป็นกรอบการวางแผนพัฒนาเมืองภายใต้ 10 ยุทธศาสตร์การพัฒนา เช่น เมืองที่มีการแข่งขันและมีนวัตกรรมใหม่ๆ เมืองที่มีความเป็นผู้นำด้านสิ่งแวดล้อม เมืองที่มีการเชื่อมโยงระบบการคมนาคม เมืองแห่งวัฒนธรรมและสร้างสรรค์ เป็นต้น

ตามระดับของการมีส่วนร่วมของชุมชนหรือ Community Engagement ของสมาคมนานาชาติด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน (International Association of Public Participation) หรือ IAP² แต่มีการปรับระดับเล็กน้อยเพื่อความสอดคล้องกับชุมชน และการไปสู่ระดับของการมีส่วนร่วม (Engagement) ในระดับสูงอย่างรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ได้แก่ การให้ข้อมูลข่าวสาร (Informing) การให้คำปรึกษา (Consulting) และนำไปสู่ความกระตือรือร้นของผู้เข้าร่วม (Active participation) ซึ่งจะรวมการ Involve และ Collaborate ไว้ด้วยกันดังภาพที่ 3 และพบว่าจากระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับต่ำสามารถเพิ่มระดับการมีส่วนร่วมในระดับสูงได้นั้นคือการนำไปสู่ความเป็นพลเมืองที่มีความกระตือรือร้น (Active participation) (City of Sydney, 2014)

ภาพที่ 3 การเพิ่มระดับของการมีส่วนร่วมของชุมชน (Community Engagement) ของเมืองซิดนีย์ รัฐนิวเซาท์เวลส์ ประเทศออสเตรเลีย

โดยเมื่อดังกล่าวมีเทคนิควิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนหรือ Community Engagement ในรูปแบบต่างๆ เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการ การพบปะของชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระดับท้องถิ่น การสัมมนา การพูดคุยและเสวนาในระดับเมือง การมีส่วนร่วมในการจัดนิทรรศการ การให้ข้อมูลข่าวสารในเว็บไซต์เมืองซินีและเผยแพร่ผ่านช่องทางแบบเดิมและสังคมทางสื่อออนไลน์ ในด้านของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียก็มีการคัดเลือกตัวแทนกลุ่มทั้งภายในและภายนอก ตลอดจนเห็นความสำคัญของผู้ด้อยโอกาสทางสังคมเข้ามาร่วมด้วย เช่น ผู้พิการ คนยากไร้ เป็นต้น ในการสำรวจความคิดเห็นมีทั้งการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการในสถานที่ต่างๆ เช่น โรงเรียน ศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ ศูนย์กลางของชุมชน การเคาะประตูบ้าน และการติดป้ายประกาศตามสถานที่ต่างๆ ทั้งศูนย์บริการลูกค้าและศูนย์บริการในพื้นที่เขตชุมชน เป็นต้น (City of Sydney, 2014)

นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานที่ทำงานเกี่ยวกับงานวางแผนพัฒนาเมือง นำหลักการมีส่วนร่วมหรือ Engagement ไปใช้โดยการนำระดับของกระบวนการดังกล่าวไปใช้ดังภาพที่ 4 (อรทัย ก๊กผล, 2552) ทำให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมโดยใช้ระดับของการ Engagement เข้ามาช่วยวางแผนงานในทุกขั้นตอนของกระบวนการ เพื่อให้การวางแผนพัฒนาเมืองประสบผลสำเร็จ

สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่ต้องคำนึงถึง คือ กลุ่มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) ที่เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการ Engagement ทั้งการระบุกลุ่ม การจัดกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการทั้งภายในและภายนอก การกำหนดขอบเขตของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น กลุ่มเฉพาะบุคคล กลุ่มที่สนใจในเรื่องเฉพาะ กลุ่มที่ระบุเฉพาะวัย องค์การทางอุตสาหกรรม ผู้เชี่ยวชาญทางด้านต่างๆ อาสาสมัคร ผู้เกี่ยวข้องทางด้านการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน องค์การต่างๆ ของภาครัฐ เป็นต้น (Kamloops, 2013) หากกำหนดกลุ่มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียชัดเจน ก็จะทำให้งานวางแผนพัฒนาเมืองโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน หรือ Engagement ประสบผลสำเร็จลุล่วงไปได้

การเพิ่มระดับหรือบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชน

ขั้นการให้ข้อมูล ข่าวสาร Inform	ขั้นรับฟังความ คิดเห็น Consult	ขั้นเข้ามามี บทบาท Involve	ขั้นสร้างความ ร่วมมือ Collaborate	ขั้นเสริมอำนาจ Empower
เป้าหมาย				
เพื่อให้ข้อมูล ข่าวสารแก่ ประชาชนและ เสริมสร้างความ เข้าใจของ ประชาชน	เพื่อได้รับข้อมูล และความ คิดเห็นจาก ประชาชน เกี่ยวกับสภาพ ปัญหาทางเลือก	เพื่อร่วมทำงาน กับประชาชน เพื่อสร้างความ มั่นใจกับ ประชาชนว่า ความคิดเห็น	เพื่อเป็นหุ้นส่วน กับประชาชนใน ทุกขั้นตอนของ การตัดสินใจ ตั้งแต่การระบุ ปัญหา พัฒนา	เพื่อให้ ประชาชนเป็นผู้ ตัดสินใจ

เกี่ยวกับประเด็น ปัญหาทางเลือก และทางแก้ไข	และแนว ทางแก้ไข	และความ ต้องการของ ประชาชนจะ ได้รับการ พิจารณา	ทางเลือกและแนว ทางแก้ไข	
สัญญาต่อประชาชน				
เราจะทำให้ ประชาชนได้รับ ข้อมูลข่าวสาร	เราจะให้ข้อมูล ข่าวสารแก่ ประชาชน รับฟัง ความคิดเห็น รวมทั้งตระหนัก ถึงข้อมูลและ ความคิดเห็นจาก ประชาชนในการ ตัดสินใจ	เราจะทำงานกับ ประชาชน เพื่อให้ความ คิดเห็นและ ข้อมูลจาก ประชาชน สะท้อนใน ทางเลือก	เราจะร่วมทำงาน กับประชาชน เพื่อให้ ข้อเสนอแนะ ความคิดใหม่ รวมทั้งนำ ข้อเสนอแนะของ ประชาชนมาเป็น ส่วนหนึ่งของการ ตัดสินใจให้มาก ที่สุดเท่าที่จะทำได้	เราจะปฏิบัติสิ่ง ที่ประชาชน ตัดสินใจ
ตัวอย่างเทคนิคการมีส่วนร่วมของประชาชน				
- การ ประชาสัมพันธ์ - จัดทำรายงาน ผลงานประจำปี - จัดหมายข่าว	- การลงพื้นที่ ชุมชนของ เทศบาล - การประเมิน การดำเนินงาน	ศูนย์รับเรื่องร้อง ทุกข์เทศบาล โดยตัวแทน ชุมชน	- คณะกรรมการ ร่วมเอกชน- ท้องถิ่นด้านภาษี - คณะกรรมการ พัฒนา	- การแก้ไข ความขัดแย้ง โดยประชาคม - สภาเมือง

แหล่งที่มา: ปรับปรุงจาก Public Participation Spectrum พัฒนาโดย สมาคมนานาชาติด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน (International Association for Public Participation)

ภาพที่ 4 แสดงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนของ IAP² และตัวอย่างเทคนิคการมีส่วนร่วมของประชาชน

บทสรุป

กระบวนการมีส่วนร่วมหรือ Engagement ถือได้ว่าเป็นกระบวนการหนึ่งที่จะนำไปสู่การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ซึ่งจะเป็นวิธีการหนึ่งที่จะทำให้กระบวนการวางแผนพัฒนาเมืองประสบความสำเร็จได้ ในการนำเอาวิธีการและกระบวนการดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการวางแผนพัฒนาเมืองนั้น ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมของชุมชน หรือ Community Engagement และการมีส่วนร่วมของประชาชนหรือ Public Engagement ซึ่งมีกระบวนการและขั้นตอนที่สามารถนำไปสู่การวางแผนพัฒนาเมืองให้ประสบความสำเร็จ โดยมีระดับของกระบวนการมีส่วนร่วมจากน้อยไปหามาก เช่นเดียวกัน หลายเมืองทั่วโลกได้มีการนำแนวความคิดดังกล่าวไปใช้ในกระบวนการวางแผนพัฒนาเมืองเพื่อให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการวางแผนพัฒนาเมืองและประสบความสำเร็จอย่างแพร่หลาย เช่น เมืองซินีเย ประเทศออสเตรเลีย ที่มีการนำแนวความคิดด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนหรือ Community Engagement ไปใช้วางแผนพัฒนาเมือง โดยวางแผนงานยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองเอาไว้ทั้ง 10 ด้าน และนำเทคนิคและวิธีการดังกล่าว ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดการพัฒนาเมืองที่มาจากความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง โดยยังคงไว้ซึ่งระดับของกระบวนการและทำให้เกิดผลสำเร็จในการวางแผนพัฒนาเมือง ดังนั้นหากมีการประยุกต์ใช้กระบวนการดังกล่าว เพื่อการวางแผนพัฒนาเมืองให้ประสบความสำเร็จนั้น ประเด็นสำคัญที่ต้องคำนึงถึงคือกลุ่มของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่จะเข้ามามีบทบาทในการร่วมแสดงความคิดเห็น และให้ข้อมูลต่างๆ เพื่อการพิจารณาที่จะนำไปสู่การตัดสินใจและนำไปสู่ความสำเร็จในกระบวนการวางแผนพัฒนาเมืองโดยการใช้กระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง (References)

- อรทัย กิกผล. (2552). *คู่มือ การมีส่วนร่วมของประชาชนสำหรับผู้บริหารท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- Cassell. (1965). *Cassell's New French-English, English-French Dictionary*. NY: Funk & Wagnalls.
- Christopher S. Queen. (1996). *Introduction: The Shapes and Sources of Engaged Buddhism in Engaged Buddhism: Buddhist Liberation Movements in Asia*. New York: State University of New York.
- Cohen, John M. and Uphoff. (1980). *Rural Development Participation: Concepts And Measures For Project Design, Implementation And Evaluation*. New York: Cornell International Institute for Food, Agriculture and Development.
- Donald Rothberg. (1998). *Responding to the Cries of the World: Socially Engaged Buddhism in North America*. USA: University of California.
- George G. Harrap & Company LTD. (1958). *Harrap's Standard French and English Dictionary, Edited by J.E. Mansion*. UK: Anybook.

-
- Johnson, D. & Hummel, B. (Eds). (2006). *Planner's Communication Guide: Strategies, Examples and Tools for Everyday Practice*. Washington, DC: American Planning Association.
- Harper. (2002). *Collins French-English, English-French Dictionary*. Glasgow: Harpercollins.
- Harper Collins. (2000). *Collins French Dictionary Plus Grammar*. Glasgow: Harpercollins.